

Historia ruchu zachowawczego

JAN KISIELEWICZ

Zuchy – kto to taki?

- ▶ Zuchy to najmłodsza grupa metodyczna w ZHP.
- ▶ Jest przeznaczona dla dzieci w wieku 6-10 lat (klasy 0-3 szkoły podstawowej)
- ▶ Podstawową jednostką organizacyjną jest gromada zuchowa, podzielona na szóstki.

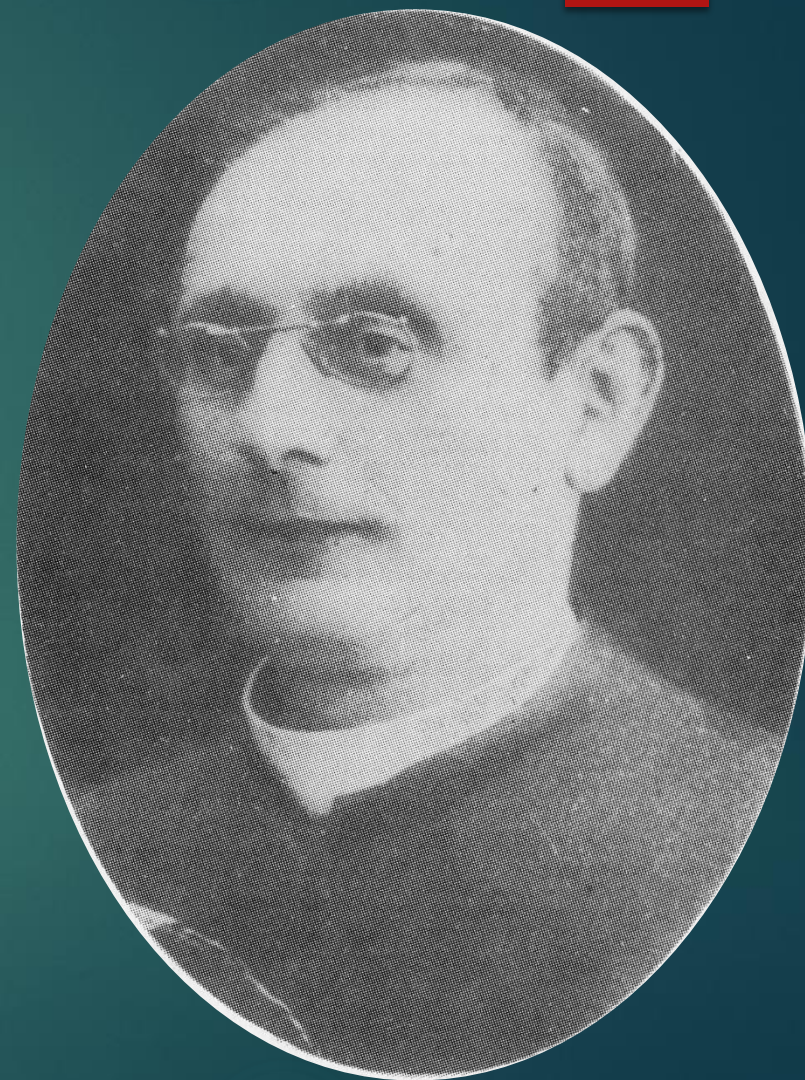
Początek

Za narodziny polskiego ruchu zuchowego dziewcząt uważa się rok **1914**, kiedy to **Olga Małkowska** założyła w **Zakopanem** pierwszą żeńską gromadę „**Krasnoludki**” .

„Zuch”

W 1917r. hm. ks. **Jan Mausersberger** zaproponował nazwę „**zuch**” jako określenie młodych przyszłych harcerzy (dzieci w wieku 8-12 lat), w Anglii zwanych Wolf Cubs (wilczęta).

Księga dżungli – pierwsze źródło inspiracji

Obrzędowość pierwszych gromad była oparta na powieści „**Księga Dżungli**” autorstwa Rudyarda Kiplinga.

Zuchy jako znak przynależności do gromady nosiły na beretach główki wilcząt.

W **1920** roku rozwinął się intensywniej ruch zuchowy dziewcząt, w tym roku wprowadzono również oznaczenia stopni zuchowych i słowa Obietnicy Zuchowej.

Wydział Zuchowy

W latach **1921-26** z inicjatywy **Jadwigi Falkowskiej** powołano specjalną komisję, która opracowała program zdobywania gwiazdek i sprawności oraz Prawo Zucha i regulaminy.

W roku **1926** na miejsce komisji powstał **Wydział Zuchowy Głównej Kwatery Żeńskiej**.

1931 – rokiem przelomowym

Po opublikowaniu opowiadania **A. Kamińskiego** „**Jak Antek Cwaniak wilczków kształcił**”, podczas kursów instruktorskich w 1929r. rozpoczęto pracę nad nową metodyką zuchową.

Zaowocowało to przekształceniem gromad wilczych w gromady zuchowe chłopców oraz ogłoszeniem nowych regulaminów mundurowych oraz nowej wersji **Obietnicy Zuchowej i Prawa Zucha w 1931r.**

Dynamiczny rozwój

- ▶ W połowie 1932 roku liczba zuchów wzrosła do **15 tysięcy** i stale się zwiększała. W 1933 roku zuchy stanowiły prawie 1/3 ogólnego stanu harcerzy.
- ▶ W **1932r. A. Kamiński** wydaje książkę „**Antek Cwaniak**”, a rok później „**Książkę wodza zuchów**” – były to podstawowe podręczniki dla wodzów zuchowych oraz skarbnice pomysłów na zabawę z dziećmi.
- ▶ W 1933r. Otworzono pierwszą **Szkołę Instruktorów Zuchowych w Nierodzimiu**, jej komendantem został **Aleksander Kamiński**.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

Główna Kwatera Harcerzek

Główna Kwatera Harcerzy

Aleksander Kamiński

ANTEK CWANIAK

Marzec 1998

W 1934 roku Rada Naczelna zatwierdziła jednolity tekst Prawa Zucha, zarówno dla gromad żeńskich jak i męskich:

1. Zuch kocha Boga i Polskę.
2. Zuch jest dzielny.
3. Wszystkim jest z zuchem dobrze.
4. Zuch stara się być coraz lepszy.

Obietnica: *Obiecuję być dobrym zuchem I (II, III) gwiazdki.*

Prasa zuchowa (rok 1937)

- ▶ Wydziały zuchowe chorągwi zaczęły wydawać „**Wici Zuchowe**”, w których znajdowały się **materiały na zbiórki**.
- ▶ W pismach harcerskich ukazywały się dodatki zuchowe:
 - ▶ W „Skaucie” dodatek „Leśny duszek”
 - ▶ W „Na tropie” dodatek „Na tropie zuchów”
- ▶ W tym samym roku połączono dodatki w pismo „Zuch”

Międzynarodowa Konferencja Instruktorów Wilczęcych w Gilwell Park

- ▶ W 1938 roku w Anglii odbyła się konferencja, w której wzięło udział **10 delegatów z Polski** pod przewodnictwem **A. Kamińskiego**.
- ▶ Zaprezentował on **film** ilustrujący pracę wilczków (zuchów) w Polsce oraz **książkę** w jęz. angielskim .
- ▶ Prezentacja ta wzbudziła **duże zainteresowanie** wśród instruktorów wilczęcych i skautowych.

II Wojna Światowa

W roku 1939 harcerstwo zaczęło przygotowywać się do nowej służby.

ZHP zeszło do podziemia. W tym okresie zginęło wielu wspaniałych instruktorów, zuchmistrzów, harcerzy i zuchów.

Ruch zuchowy przestał istnieć.

Druga młodość

Po wojnie zalegalizowano Główny Kwatery Harcerzy i Harcerek, opracowano nowe teksty Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego oraz Prawa i Obietnicy Zucha (**usunięto wzmianki o służbie Bogu**).

W 1946r. Wprowadzono **nowe nazwy i podziały funkcji zuchmistrzów**: drużynowy zuchów, instruktor zuchowy, harcmistrz zuchowy. Opracowano również nowe regulaminy.

W 1947r. Stworzono wiele piosenek zuchowych.

W 1948r. Połączono GK Harcerek i Harcerzy.

W 1949 zamiast „**wilczka**” wprowadzono nową odznakę zucha – **słoneczko w trójkącie**.

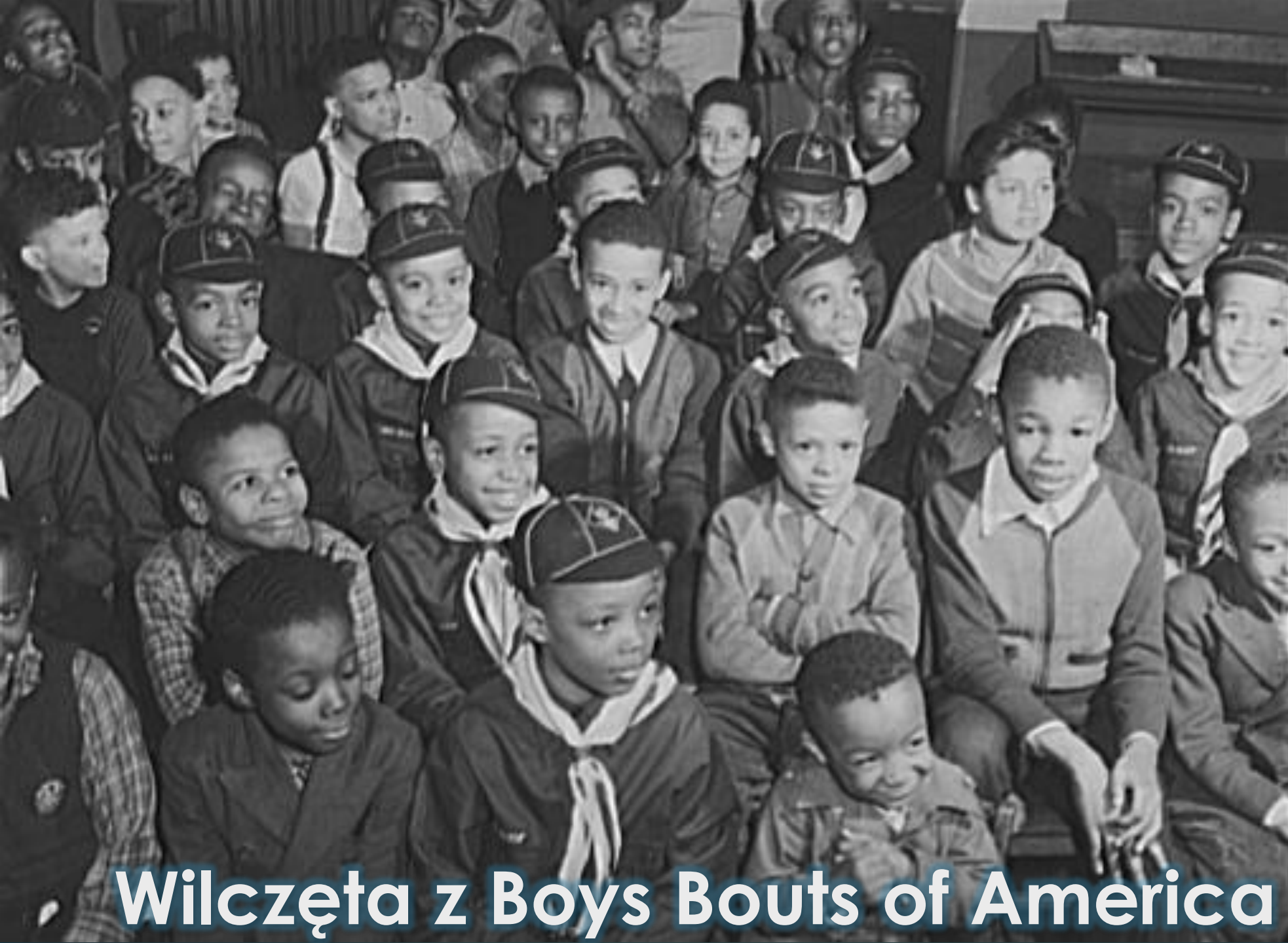
W dalszych latach stworzono **Organizację Harcerską (OH)**, co umożliwiło dalszy rozwój zuchów ☹

Nowa nadzieja...

- ▶ W 1957 powstała kolejna szkoła instruktorów zuchowych
- ▶ W 1975 wznowiono pracę **Wydziału Zuchowego GK ZHP**
- ▶ W 1989 nastąpił powrót do „**kamykowych**” tradycji
- ▶ W 1993 rozpoczęto działania w celu utworzenia nowych regulaminów, programów sprawności i gwiazdek, a także "**Poradnikiem drużynowego gromady zuchowej**".

Oficjalne umundurowanie zuchowe

Wilczęta z Boys Bouts of America

Kalendarium

1914

- Olga Małkowska zakłada pierwszą gromadę krasnoludków

1917

- Hm. Jan Mauersberger proponuje nazwę zuch

1920

- Powstaje system zuchowych gwiazdek

1926

- Z inicjatywy druhny Jadwigi w 1926 roku powstał Wydział Zuchowy Głównej Kwatery Żeńskiej

1929

- Opublikowano opowiadanie Aleksandra Kamińskiego „Jak Antek Cwaniak wilczków kształcił”

1931

- Powstają męskie gromady zuchowe

1932

- Opublikowano książkę Aleksandra Kamińskiego „Antek Cwaniak”

1933

- Opublikowano książkę Aleksandra Kamińskiego „Książka wodza zuchów”
- Otwarcie pierwszej Szkoły Instruktorów Zuchowych w Nierodzimiu

1934

- Przyjęto ujednolicony tekst Prawa i Obietnicy Zucha

1935

- Opublikowano książkę „Krąg Rady” Aleksandra Kamińskiego

1938

- Międzynarodowa Konferencja Instruktorów Wilczęcych w Gilwell Park

1945

- Odbył się pierwszy kurs namiestników zuchowych po wojnie
- Ogólnopolska Konferencja Instruktorska

1946

- Wydział Zuchowy Głównej Kwatery Harcerzy wprowadził nowe podziały w funkcjach pełnionych przez zuchmistrzów
- Wprowadzono nowe regulaminy i sprawności dostosowane do potrzeb wychowawczych w Polsce Ludowej

1948

- Powstaje Związek Młodzieży Polskiej

1949

- Struktury ZHP próbowano dostosować do radzieckich „Pionierów”
- W nowych strukturach brakuje miejsca dla zuchów

1989

- Odrodzenie ruchu zuchowego w tradycyjnym znaczeniu

1993

- Opracowanie nowych regulaminów, programu sprawności i gwiazdek oraz poradników

KONIEC

Bibliografia

- ▶ Artykuł nt. historii ruchu zuhowego autorstwa hm. Sylwii Lenkiewicz Szefowej Referatu Zuhowego Chorągwi Białostockiej
- ▶ Artykuł pt. Historia harcerstwa w pigułce autorstwa hm. Ryszarda Polaszewkiego z nr 3/2011 czasopisma CZUWAJ
- ▶ Artykuł Joanny Czopowicz na podstawie książki L. Dmytrowskiego „Trzy młodości ruchu zuhowego”.
- ▶ <http://pl.wikipedia.org/wiki/Zuchy>

Źródła zdjęć

- ▶ <http://sp39sosnowiec.szkolnastrona.pl/container/zuchy.jpg>
- ▶ http://s1.manifo.com/usr/9/931/d7/manager/olga_malkowska.jpg
- ▶ http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2d/Jan_Mauersberger_2.jpg
- ▶ <http://zhpzawiszaczarnyklodzko.beepworld.pl/files/zuch-historia-logo.jpg>
- ▶ <http://kolejrogowska.pl/obrazki/2009/05/zuchy03.jpg>
- ▶ http://iptak.pl/pliki/screen/7cbb18c383fcd77eb76a0197e02529bbbf8b4f0_9.jpg
- ▶ http://zhppgk.org/organizacja_harcerek/egazetka_6/instruktorzy/Kaminski%20Aleksander.jpg
- ▶ <http://www.sad.website.pl/zhranc.jpg>
- ▶ http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e6/Ida_B._Wells_Cubs.png
- ▶ http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/94/ZHP_Polish_Scouting_Association_Brownie_in_uniform.jpg
- ▶ <http://www.polskieradio.pl/608fe88d-a78c-4b6b-8777-dde7b12aa75f.file>
- ▶ http://4.bp.blogspot.com/-72vnok9oN80/UmLJdFsP8EI/AAAAAAAAAEQ/6732MpJSOLM/s1600/DSC_0004.JPG